

बी.पी. कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल
प्रशासन सेवा, व्यवस्थापन (प्रशासनिक) समूह, लेखा उपसमूह, वरिष्ठ लेखापाल छैठौं तहको आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :-	लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क :- २००
द्वितीय चरण :-	अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	संस्थागत ज्ञान र समसामयिक विषय	१००	४०	विषयगत	१२ प्रश्न X ५ अङ्क ४ प्रश्न X १० अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	१२ प्रश्न X ५ अङ्क ४ प्रश्न X १० अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट

२. द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क :- ३०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	

द्रष्टव्य :

१. यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।
२. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
३. प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
४. लिखित परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ ।
५. विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरुको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
६. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
७. प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
८. पाठ्यक्रम लागु मिति :- २०७८/०३/२२

बी.पी. कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल
प्रशासन सेवा, व्यवस्थापन (प्रशासनिक) समूह, लेखा उपसमूह, वरिष्ठ लेखापाल छैठौं तहको आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथम पत्र:- संस्थागत ज्ञान र समसामयिक विषय

खण्ड (क) - ५० अङ्क (६ प्रश्न × ५अंक, २ प्रश्न × १०अंक)

१. संस्थागत ज्ञान

- १.१ बि.पी. कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल सम्बन्धी
- १.२ बि.पि.कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पतालको उद्देश्य, संगठन संरचना, कार्यक्षेत्र, विद्यमान अवस्था, अवसर,सम्भावना र चुनौतीहरु
- १.३ बि.पि.कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पतालले उपलब्ध गराएका स्वास्थ्य सेवाहरु र सो को प्रभावकारिता तथा सेवा प्रवाहमा असल अभ्यास,समस्या तथा चुनौतीहरु
- १.४ अस्पतालका विभागहरु सम्बन्धी जानकारी र अस्पतालमा गर्नु पर्ने खरिद व्यवस्थापन
- १.५ बि.पि. कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल ऐन, २०५३
- १.६ बि.पि.कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल कर्मचारी प्रशासन नियमावली,२०६६ (संशोधन सहित)
- १.७ बि.पि. कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल कार्यसञ्चालन तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०६६
- १.८ बि.पी.कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल र नेपाल सरकार तथा अन्य निकायहरुसंगको सम्बन्ध र सहकार्यको अवस्था
- १.९ नेपालमा क्यान्सर उपचार संग सम्बन्धित संस्था तथा निकायहरु तथा सो सम्बन्धमा नेपाल सरकारले अवलम्बन गरेको नीति तथा कार्यक्रम सम्बन्धी जानकारी
- १.१० क्यान्सर रोग सम्बन्धी सामान्य जानकारी र यस सम्बन्धी जनचेतनाका विषयहरु
- १.११ नेपाल सरकारको स्वास्थ्य नीति

खण्ड (ख) - ५० अङ्क (६ प्रश्न × ५अंक, २ प्रश्न × १०अंक)

२. समसामयिक विषय

- २.१ राष्ट्र, राष्ट्रियता र राष्ट्रिय एकता
- २.२ नेपालको संवैधानिक विकासक्रम र नेपालको वर्तमान संविधान
- २.३ संघीय शासन प्रणालीका विशेषताहरु
- २.४ कानूनको शासन, लोकतन्त्र, लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यता
- २.५ नागरिकका दायित्व र कर्तव्य, मानवीय मूल्य र मान्यताहरु
- २.६ सामाजिक सेवा -अर्थ,आवश्यकता , महत्व र क्रियाकलाप
- २.७ सामाजिक विकृति विसंगति र नियन्त्रणका उपायहरु
- २.८ नेपालमा श्रमशक्ति,रोजगारी र उद्यमशीलताको अवस्था
- २.९ मितव्ययी र स्वस्थ्य जीवनशैली- अर्थ ,उद्देश्य र उपायहरु
- २.१० सामाजिक द्वन्दका कारण, असर र द्वन्द व्यवस्थापनका उपायहरु
- २.११ सामाजिक सुरक्षा र सामाजिक न्याय
- २.१२ अस्पताल व्यवस्थापनका विविध पक्षहरु
- २.१३ सामुदायिक स्वास्थ्यका अवधारणा, जनसङ्ख्या, शहरीकरण र जनसंख्या व्यवस्थापन
- २.१४ सुशासन र संस्थागत सुशासनको अवधारणा र अवयवहरु

द्वितीय पत्र - सेवा सम्बन्धी

खण्ड (क) - ५० अङ्क (६ प्रश्न × ५अंक, २ प्रश्न × १०अंक)

१. लेखा प्रणाली तथा लेखाँकन प्रणाली :

- १.१ लेखाको आधारभूत अवधारणा
- १.२ लेखा अभिलेख तथा लेखापालन : अर्थ र महत्व र परम्परागत प्रचलन
- १.३ दोहोरो लेखा प्रणाली: परिचय, अर्थ र विशेषताहरु
- १.४ लेखापालनका उद्देश्यहरु
- १.५ लेखाका सूचनाको प्रयोगकर्ताहरु
- १.६ लेखापालनको चक्र/प्रकृयाहरु

२. योजना तथा बजेट :

- २.१ कार्यालयको योजना तर्जुमा प्रकृया
- २.२ बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन चरण,
- २.३ एकल खाता कोष संचालन : अर्थ, उद्देश्य र महत्व
- २.४ खर्चसम्बन्धी कार्यविधि
- २.५ सार्वजनिक कोषको उपयोगमा जवाफदेहिता र उत्तरदायित्व
- २.६ सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनको अर्थ, उद्देश्य
- २.७ कार्यसम्पादनमा व्यवसायिकता, सदाचार र नैतिकता

३. आर्थिक कारोवार, लेखाँकन, लेखाका सिद्धान्त तथा अभिलेख

- ३.१ डेबिट र क्रेडीटका नियमहरु
- ३.२ गोश्वारा अभिलेख, प्रारम्भिक अभिलेख पुस्तिका, बैक नगदी किताव, बजेट खाता, अन्य खाताका प्रकार , नगदी पुस्तिका र सानो नगदी कोष सहितका सहायक पुस्तिकाहरु
- ३.३ खाता : अन्तिम अभिलेख पुस्तिका, महत्व, प्रविष्टी, सन्तुलन तथा खाता बन्दि
- ३.४ सन्तुलन परिक्षण: महत्व, सन्तुलित नहुनाका कारणहरु, लेखा अभिलेखका गलतिहरु र गलति सच्याउने तरिका
- ३.५ ह्रासकट्टी : आवश्यकता र महत्व, ह्रास कट्टीका तरिकाहरु: स्थायी ह्रास प्रणाली र घट्टो ह्रास प्रणाली, ह्रास रकम निर्धारण, फाइदा तथा बेफाईदा
- ३.६ बैक हिसाब मिलान: अर्थ, ढाँचा, मौज्जात फरक पर्नाका कारणहरु, मिलानका तरिकाहरु
- ३.७ सम्बन्धित संस्थासंग सम्बन्धित आर्थिक प्रतिवेदनहरु
- ३.८ वित्तीय विवरण: अर्थ, महत्व, प्रकार
- ३.९ समायोजनका गोश्वारा अभिलेखहरु, वासलातका शुरु तथा बन्दि अभिलेखहरु
- ३.१० सम्बन्धित संस्थाका प्राप्ती र भुक्तानी खाता, आय-व्यय खाता
- ३.११ वासलातको अर्थ र महत्व

बी.पी. कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल
प्रशासन सेवा, व्यवस्थापन (प्रशासनिक) समूह, लेखा उपसमूह, वरिष्ठ लेखापाल छैठौं तहको आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड (ख) – ५० अङ्क (६ प्रश्न × ५अंक, २ प्रश्न × १०अंक)

४. लागत लेखा

- ४.१ लागत लेखाको अर्थ, उद्देश्य र फाइदा, वर्गिकरण, लागत लेखा र आर्थिक लेखाबीच भिन्नता, आर्थिक लेखाका सिमाहरु
- ४.२ जिन्सी व्यवस्था: प्रकृया, भण्डार अभिलेख: लिफो,फिफो विधि अन्तरगत सामाग्री अभिलेख तथा निकासी मूल्य निर्धारण, विभिन्न मौज्दात तहहरु, मितव्ययी खरिद परिमाण आदेश विधि र उपयोग निर्धारण
- ४.३ श्रम लागत अभिलेख : ज्याला भुक्तानी प्रणाली र ज्याला भुक्तानी नियन्त्रण
- ४.४ अप्रत्यक्ष (शिरोभार) लागत लेखा : अर्थ, वर्गिकरण, निर्धारण र बाण्डफाण्ड

५. सरकारी लेखा, प्रतिवेदन तथा लेखापरीक्षण

- ५.१ सरकारी लेखा प्रणालीको परिचय, विशेषता र उद्देश्यहरु
- ५.२ सरकारी र व्यापारी लेखा प्रणाली बीचको भिन्नता
- ५.३ अभिलेख र आर्थिक प्रतिवेदनमा प्रयोग हुने फारामहरु
- ५.४ जिन्सी लेखा परिचय, विशेषता, महत्व, जिन्सी लेखा प्रणाली अन्तरगत सामानहरुको अभिलेखका फारामहरु
- ५.५ नेपाल सरकारको (नयाँ) श्रेस्ता प्रणाली विशेषता, महत्व तथा अभिलेख व्यवस्था
- ५.६ बजेट खाता परिचय, आवश्यकता, महत्व, तथा प्रविष्टी विधि
- ५.७ कार्य संचालन स्तरीय कार्यालयको आर्थिक प्रतिवेदन: खर्चको फाँटवारी, पेशकी तथा बैंक हिसाव मिलान विवरण, अन्य मासिक, त्रैमासिक, आवधिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन विवरणहरु राजश्व सेस्ता प्रणाली र धरौटी सेस्ता प्रणाली
- ५.८ नेपालको आयकर, मुल्य अभिवृद्धि कर, भंसार तथा अन्तःशुल्कसम्बन्धी व्यवस्थाको सामान्य जानकारी
- ५.९ लेखा परिक्षण : परिचय, महत्व, उद्देश्य, प्रकार, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तथा आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रणाली, व्यवस्थापन लेखा परीक्षण, नियमितताको लेखा परीक्षण, कार्यसम्पादन लेखा परीक्षण, वेरुजुका प्रकार तथा वेरुजु फछ्यौटको व्यवस्था

६. सम्बन्धित ऐन कानूनहरु

- ६.१ स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४
- ६.२ सुशासन ऐन २०६४ तथा नियमावली २०६५
- ६.३ लेखापरीक्षण ऐन, २०७५
- ६.४ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- ६.५ नेपाल सरकारको लेखा निर्देशिका २०७३
- ६.६ मुलुकी देवानी संहिता ऐन २०७४ को भाग ४ : परिच्छेद १४ (लिखत पारीतसम्बन्धी व्यवस्था), परिच्छेद १५ (लेनदेन व्यवहार सम्बन्धी व्यवस्था)
- ६.७ आर्थिक कार्यविधि ऐन २०५५ तथा आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४
- ६.८ सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४